

חגיגה ט

המקור לדין תשלומין בשמיני עצרת:

דעה של תנא	רבי יוחנן משום רבי ישמעאל
<p>דתניא: (ויקרא כ"ג) והזתם אתו חז' א' סכעת ימי', יכול יהא חוגג והולך כל שבעה - תלמוד לומר אתו, אותו אתה חוגג, ואי אתה חוגג כל שבעה. אם כן למה נאמר סכעה - לתשלומין. ומנין שאם לא חג יום טוב הראשון של חג שחוגג והולך את כל הרגל ויום טוב האחרון - תלמוד לומר כחג הפסיע' תחזו אתו. אי בחדש השביעי - יכול יהא חוגג והולך החדש כולו? תלמוד לומר: אתו - אותו אתה חוגג, ואי אתה חוגג חוצה לו</p>	<p>נאמר עצרת בשביעי של פסח, ונאמר עצרת בשמיני של חג, מה להלן לתשלומין - אף כאן לתשלומין</p> <p>מופנה, דאי לאו מופנה - איכא למיפרך: מה לשביעי של פסח - שכן אינו חלוק משלפניו, תאמר בשמיני של חג שחלוק משלפניו, לאיי, אפנויי מופנה. מכדי, מאי עצרת - עצור בעשיית מלאכה, הכתיב (דברים ט"ז) לא תעשה מצאכה, עצרת דכתב רחמנא למה לי? אלא שמע מינה לאפנויי.</p>

איך עובד תשלומין:

רבי אושעיא	רבי יוחנן	
תשלומין זה לזה	תשלומין לראשון	
<p>תשלומין זה לזה. אף על גב דלא חזי בראשון - חזי בשני - בגלל שאינו ראוי להביא קרבן ביום הראשון, אינו חייב להשלים אח"כ (אין לו דין תשלומין)</p>	<p>תשלומין לראשון, כיון דלא חזי בראשון - לא חזי בשני</p>	<p>מאי בינייהו? אמר רבי זירא: חיגר ביום ראשון ונתפשט ביום שני</p>

קושי על ר' יוחנן: נזיר שנטמא - השלים 7 ימים ולפני הבאת הקרבן ביום השמיני, נטמא שוב

ר' יוחנן	חזקיה	
מביא	מביא 2 סתים של קרבנות	נטמא ביום
<p>מביא - למרות שאינו ראוי להביא קרבן בלילה, כבר חל עליו החיוב קרבן (יש לו דין תשלומין לאחר עוד 7 ימים)</p>	<p>אינו מביא - בגלל שלא ראוי להביא קרבן בלילה, אינו חל עדיין חיוב קרבן והכל נחשב כטומאה אחת ארוכה</p>	<p>נטמא בלילה</p>

תירוץ 1: אמר רבי ירמיה: שאני טומאה דיש לה תשלומין בפסח שני.

קושי על התירוץ: מתקיף לה רב פפא:

הניחא למאן דאמר פסח שני תשלומין דראשון הוא. אלא למאן דאמר שני רגל בפני עצמו הוא - מאי איכא למימר?

תירוץ 2: אלא אמר רב פפא: קסבר רבי יוחנן לילה אינו מחוסר זמן - כבר חל עליו חיוב קרבן ולכן יש לו תשלומין מה שאין כן בחיגר ונתפשט - שלא היה חייב ביום הראשון

קושי על התירוץ: ומי אמר רבי יוחנן הכי? והאמר רבי יוחנן: בעניין זב שספר 7 נקיים, לא הביא קרבן עדיין ושוב ראה

ראה אחת בלילה ושתיים ביום	שתיים בלילה ואחת ביום
מביא	אינו מביא

ואי סלקא דעתך קסבר רבי יוחנן לילה אינו מחוסר זמן, אפילו שתיים בלילה ואחת ביום מביא!

תירוץ: כי קאמר רבי יוחנן - לדברי האומר לילה מחוסר זמן.

קושי על התירוץ: לדברי האומר? פשיטא!

תירוץ: שתיים ביום ואחת בלילה אצטריכא ליה, סלקא דעתך אמינא כאתקפתא דרב

שישא בריה דרב אידי - קמשמע לן כדרב יוסף.